

hvormed Takstspørgsmaalet staar i nær Forbindelse. Dette skal jeg imidlertid ikke komme nærmere ind paa; men kun udtale i Anledning af Udtalelser, der ere faldne andre Steder, at efter min Overbevisning har den Formand, vi have i Kommissionen, arbejdet med en sjælden Grad af personlig Dygtighed, og stor Energi har han lagt ned i sit Arbejde. Det er ikke altid, Regeringen er saa heldig at faa saa dygtig en Formand til en Kommission.

Med Hensyn til Taksterne, som den sidste ærede Taler saa gerne vilde have sat op, er jeg af den modsatte Mening. Men jeg staar jo for Resten som det synes, her i Tinget noget alene, idet vistnok de fleste gerne ville se, at Taksterne forhøjedes. Jeg tror, det vil blive en meget stor Skuffelse, i alt Fald vil man paatage sig et stort Ansvar ved at gennemføre et saadant Lovforslag uden grundig Undersøgelse. Vore Jernbaner kunne aldrig komme til at forrente sig. Man kan ikke sammenligne dem med Sveriges eller Tysklands eller lignende Landes Baner. Vore Baner maa konkurrere med Søvejene i højeste Grad, og vore Landsdele ere afskaarne fra hverandre ved Bælter. I det Øjeblik vi forhøje Taksterne saaledes, at Dampskibslinierne i endnu højere Grad kunne konkurrere med Banerne, vil Følgen blive, at Dampskibslinierne tjene derved uden at Jernbanerne faa synderlig Fremgang. At Taksterne ikke ere saa overmaade lave, bl. a. for Godstrafikken, fremgaar af, at det Forenede Dampskibsselskab trods de lave Takster, det maatte gaa ned til for at konkurrere med Banerne, dog give et ret anstændigt Udbytte. Forhøje vi Taksterne, kan det Forenede Dampskibsselskab med god Grund blive staaende ved sine nuværende lave Takster og derved tage langt større Andel af Trafikken end hidtil. Men dertil kommer endelig, at i andre Lande er Godstrafikken saa enormt indbringende paa Grund af de store Afstande, Produkterne skulle føres over, og fordi Havnene ere saa faa, medens hele vort Land overalt har Havne. Jylland faar saaledes Størstedelen af sin Tilførsel gennem Havnene og ikke ad Jernbanerne. Der kan derfor ikke være Tale om at komme saa højt op, som Folk mene, vi skulle, saa højt nemlig, at vi endog forrente Kapitalen. Paa den anden Side er det indlysende, at den Værdiforøgelse, som Erhvervslivet har ved billig Transport, i Virkeligheden er en god Forrentning af Banerne.

Man siger, at vi maa ikke bygge saa

mange Baner, som ikke kunne betale sig, vi maa ikke drive Banerne paa anden Maade, end at de kunne forrente sig. Jeg kan erindre, da den første Landevej blev anlagt i Jylland, fra den sydlige Grænse op til Frederikshavn, det var i Begyndelsen af 40erne, og jeg vil gerne spørge, om man ikke den Gang skulde være gaaet saa rask frem med Kommunikationsmidlernes Udvikling, fordi de ikke kunde betale sig. Vore Landeveje have, saa vidt jeg ved, aldrig betalt sig, de koste meget betydeligt hvert eneste Aar. Men de anlægges for at opbølge Erhvervslivet. Jernbanerne skulle gøre det samme. Og de have det forud for Landevejene, at de i alt Fald betale deres Drift. Kunne vi være tjente med at lægge Landeveje rundt om i Kommunerne over hele Landet med store Udgifter til aarlig Vedligeholdelse, maa vi vel ogsaa kunne være tjente med at anlægge Baner, der dog ganske anderledes fremme Erhvervslivet, og som dog i det mindste dække Driftsomkostningerne og desuden giver et Overskud, naar Regningen stilles rigtigt op.

Det vil være saa meget mere uklogt at forhøje Taksterne, som man ikke derved vil naa at forøge Indtægterne. Man vil forhøje Taksterne for Persontrafikken. Nu vel, hvad vil blive Følgen? Medens man ved de lave Takster har naaet, at saavel 1ste som 2den Kl. Kupeer efterhaanden ere blevne fyldte, saa at de Folk, som klage, er dem, der ikke længere kunne faa Eneraadighed over disse Kupeer, ville Folk, hvis man forhøjer Taksterne, begynde at køre paa 3die Klasse igen, i Særdeleshed efterhaanden som man faa gennemført bedre Typer af 3die Klasses Vogne. Følgen bliver altsaa, at man ligesom tidligere faa 1ste og 2den Klasse Vogne gaende tomme. Det eneste, jeg kunde tænke mig, var, om man forhøjede Taksterne for Eksprestog for at komme af med Eksprestogene, idet de saa uden Tvivl vilde komme til at løbe tomme i store Dele af Landet. Ved at forhøje Persontaksterne for de lange Afstande haaber man at kunne skaffe en forøget Indtægt, og i alle Tilfælde er de Folk, der kun rejse paa korte Afstande, meget indignerede over, at de, der rejse paa lange Afstande, skulle rejse saa billigt. Jeg tror, denne Billighed er til Gavn for Banerne. I det Øjeblik, man forhøjer Taksterne for de lange Afstande, vil Resultatet blive, at der rejses mindre. Men der er nu en Gang denne Følelse i Befolkningen af, at Taksterne paa de lange Afstande bør forhøjes, og det